

Interstitial Cystitis (Painful Bladder Syndrome) กลุ่มอาการของโรคปวดกระเพาะปัสสาวะ

Interstitial Cystitis (IC) หรือที่รู้จักในกลุ่มอาการของโรคปวดกระเพาะปัสสาวะ เป็นอาการเรื้อรัง การอักเสบของกระเพาะปัสสาวะที่ไม่ได้เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย มีอาการเจ็บปวดและทรมาน กลุ่มของอาการโรคในขั้นต้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับ การติดเชื้อแบคทีเรีย ในกระเพาะปัสสาวะ (A bacterial infection in the bladder) แต่ยาปฏิชีวนะ (Antibiotics) ไม่มีผลใดๆต่อการรักษา ลักษณะของอาการมี 3 อย่างที่สำคัญคือ เจ็บปวด เร่งด่วน และถี่

- อาการเจ็บปวดเพิ่มขึ้นเมื่อกระเพาะปัสสาวะมีความจุมากขึ้น การปัสสาวะจะบรรเทาความเจ็บปวดลง และให้ความรู้สึกผ่อนคลาย มีการเจ็บปวดที่ช่องเชิงกราน (lower abdominal หรือ pelvic) ในบางครั้งอาจปวดร้าวไปถึงส่วนล่างของหลัง อาจมีความรู้สึกเจ็บปวดที่บริเวณขาหนีบ และต้นขา ในเพศหญิงมีอาการเจ็บปวดที่ช่องคลอด ในเพศชายมีอาการเจ็บปวดที่อวัยวะเพศ ลูกอัณฑะ องอัณฑะ และที่ฝีเย็บ (ใกล้ทวารหนัก) อาจมีอาการเจ็บปวดที่ท่อปัสสาวะทั้งในเพศหญิงและชาย
- ต้องรีบปัสสาวะบ่อยครั้ง
- ปัสสาวะถี่รวมทั้งในเวลากลางคืน

กลุ่มอาการของโรค เป็นสภาพของกระเพาะปัสสาวะที่พบส่วนใหญ่ในเพศหญิง ถึง 90% ประมาณ 10% ของผู้ป่วยเป็นเพศชาย ซึ่งอาจเคยได้รับการวินิจฉัยอย่างผิดพลาดในอดีตว่ามี (Non bacterial prostatitis) ต่อมลูกหมากอักเสบ (Inflammation of the prostate gland) การอักเสบของต่อมลูกหมาก หรือ prostatodyniaอาการปวดต่อมลูกหมาก (pain in the prostate gland) การปวดที่ต่อมลูกหมาก อาการอาจเกิดขึ้นเองโดยไม่ทราบสาเหตุ บางครั้งเป็นผลมาจากการผ่าตัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของเพศหญิง ภายหลังจากการผ่าตัดเอามดลูกออก หรือจากการผ่าตัดอื่นๆเกี่ยวกับนรีเวช ภายหลังจากการให้กำเนิดบุตร หรือผลที่ตามมาจากการติดเชื้อแบคทีเรียอย่างรุนแรงในกระเพาะปัสสาวะ

อาการเจ็บปวดอาจมีความรู้สึกเหมือนในกระเพาะปัสสาวะ โคนไฟไหม้ มีอาการเกร็งของกล้ามเนื้อบริเวณกระเพาะปัสสาวะ หรือมีความรู้สึกเจ็บปวดเหมือนกับมีอะไรมาทิ่มแทงที่บริเวณช่องคลอด หรือมีความรู้สึกเหมือนกับมีอะไรมากดทับเหนือกระเพาะปัสสาวะ อาจเกิดต่อเนื่องหรือเป็นพักๆ อาการเจ็บปวดอาจขยายไปถึงชั้นกระดูกเชิงกรานและไปยังส่วนล่างของหลังได้

อาการกำเริบขึ้นและทุเลาลงเป็นลักษณะเฉพาะของ (Interstitial Cystitis) ผู้ป่วยหญิงหลายคนสังเกตว่าอาการของโรคจะรุนแรงขึ้นในระหว่างช่วงระยะเวลาที่มีประจำเดือน และช่วงระยะเวลาหมดประจำเดือนการมีเพศสัมพันธ์อาจทำให้ผู้ป่วยมีอาการเจ็บปวดทั้งในเพศหญิงและชาย และในผู้ป่วยบางรายอาจไม่สามารถมีเพศสัมพันธ์ได้เลย

ผู้ป่วยหลายรายคิดว่าอาการของ โรคที่รุนแรงขึ้นมีสาเหตุมาจากความกดดันทั้งทางอารมณ์และตามสภาพของร่างกาย แต่สิ่งที่สำคัญคือความกดดันข้างต้น ไม่ใช่สาเหตุของ โรคนี้

การที่ต้องปีสภาวะต่อเนื่องกันบ่อยๆเป็นอุปสรรคต่อการทำงาน การท่องเที่ยวเดินทาง การไปพบปะเพื่อนฝูง หรือแม้กระทั่งการ ไปจับจ่ายซื้อของ เมื่อต้องออกนอกบ้าน ผู้ป่วย IC จะต้องตั้งคำถามแล้วว่า จะไปหาห้องน้ำข้างหน้าได้ที่ไหน

ถึงแม้จะมีการวิจัยในหลายๆด้านเกี่ยวกับ Interstitial Cystitis แล้วก็ตาม สาเหตุของ โรคก็ยังไม่ปรากฏเป็นที่แน่ชัด แต่เป็นที่ยอมรับกันบ้างแล้วว่า IC อาจไม่ได้เกิดขึ้นเพียงเพราะสาเหตุเดียว แต่อาจมีสาเหตุที่แท้จริงจาก ลักษณะอาการของ โรคที่มีปัจจัยหลายตัว โดยเกิดการอักเสบของผนังกระเพาะปัสสาวะ ที่มีผลมาจากจำนวนปัจจัยที่แตกต่างกันเช่น mechanical (กลไกต่างๆ) ภูมิแพ้ ระบบภูมิคุ้มกัน ระบบประสาท ระบบโลหิต การติดเชื้อจากแบคทีเรีย หรือจากเชื้อไวรัส หรือแม้กระทั่งปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม มีหลักฐานที่ แตกต่างกันอย่างมากมาย แต่ก็ยังไม่สามารถหาคำตอบได้

ยังไม่มีการค้นพบวิธีการรักษา โรคนี้ได้ ส่วนใหญ่มีเพียงการช่วยบรรเทาอาการของ โรคเท่านั้น การรักษาเป็นการรักษาเฉพาะรายบุคคล และยังไม่มียาชนิดใดที่ให้ผลดีกับผู้ป่วย IC ทุกราย การรักษาอาจประกอบไปด้วยการให้ยากิน การใส่ยาเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะ การขยายกระเพาะปัสสาวะ การกระตุ้น การรักษาด้วยลำแสง หรือการผ่าตัดในรูปแบบต่างๆ

IC อาจมีความเกี่ยวข้องกับการเจ็บปวดที่ข้อต่อและกล้ามเนื้อ ความเหนื่อยล้าเรื้อรัง ความผิดปกติเกี่ยวกับลำไส้ **fibromyalgia** เส้นใยกล้ามเนื้อ ภูมิแพ้และการดื้อยา

Interstitial Cystitis พบมากกว่าปกติเมื่อมีความเกี่ยวข้องกับโรค ข้ออักเสบ หรือ

(SLE โรคภูมิคุ้มกันตัวเองบกพร่อง ,Sjogren's syndrome) และกลุ่มอาการของโรคไทรอยด์ (Thyroid disorder)